Jordi Taxonera i Comas (Barcelona, 12/9/1919 - Montserrat 19/12/ 2014), més conegut amb el seu nom religiós de Pare Marc, va ser un monjo de l'abadia de Montserrat, home de confiança de cinc abats consecutius per desenvolupar les relacions institucionals i socials del Monestir. Va ser una figura destacada en la promoció i defensa de la dignitat humana i de la cultura catalana.

Biografia

Nascut a Gràcia, va ser batejat a la catedral de Barcelona com a Jordi. La historia el recorda com Marc, nom que adoptà en la vida monàstica. Va ser el fill gran de **Ramon Taxonera i Santasusagna** (1900-1957), metge, director mèdic de l'Agrupació Mútua i president de la delegació de Gràcia de la Lliga Regionalista, i de **Francisca de Paula Comas i Comas** (¿-1960). Estudià a la Mútua Escolar Blanquerna, dirigida per Alexandre Galí (1866-1969). Atret de petit per la vida religiosa, la vivència de la Guerra Civil, quan tenia setze anys, davant la intransigència de moltes persones abocades al sagnant conflicte, el porten a plantejar-se la necessitat de creure en Déu i desitjar una vida amb més ètica per a tothom. Durant la guerra la seva família es va trobar entre els dos bàndols. Eren persones de dretes, molt religioses, i tenien, des de feia generacions, fermes conviccions catalanistes. Ramon Taxonera és perseguit pels anarquistes i fuig per a salvar la vida gràcies a l'ajut del secretari general de l'Agrupació Mútua, Joan Soler i Bru (1888-1954), diputat al Parlament de Catalunya per Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), que li proporcionà protecció armada enviant-lo a la seu de les milícies d'ERC. Allí, segons relatà el pare Marc[1] en Soler i Bru li va demanar si tenia algun lloc per amagar-se, que el portaria allí on ell li digués però que no en volia saber res més:

"I tu amaga't de seguida, perquè els "incontrolats" tenen l'ordre de quan et trobin matar-te sense passar per cap comitè ni cap altra mena de judici ...".

Pel pare Marc els grups no eren incontrolats ni els formaven només anarquistes[1]:

"*Temps després vaig pensar que d'incontrolats no ho eren tant, ja que, tot i que pertanyien a grups diferents, els d'Esquerra Republicana sabien molt bé quin era el futur que esperava al meu pare si queia en mans dels anarquistes".*

"Parlar de tot el que li va passar és una manera d'explicar què van ser aquells mal anomenats incontrolats, que fins i tot cobraven un sou de 12 pessetes de la Generalitat ..."

"*Es va fer portar a la plaça Adrià, a la clínica del Dr. Bretón, cantonada Hercegovina amb Muntaner. I nosaltres, la família, de Cantonigròs vàrem anar a Viladecans".*

Ramon Taxonera fuig al Rosselló, on l'aixopluguen uns parents. La resta de la família, visqueren amagats per d'altres parents fins que varen poder marxar[1]:

"*Jo tenia gairebé disset anys i hi havia el risc que em detinguessin a canvi del meu pare o per a forçar-lo que ell es lliurés. Això passava sovint. De vegades els pares apareixien i llavors els mataven a tots dos".*

S'estableixen a Pamplona, a la zona nacional, on veuen assassinats, com havien viscut a zona republicana, en aquest cas de persones d'esquerres o progressistes. Quan en Jordi Taxonera compleix els disset anys, el criden de lleva per la guerra[1]:

"*Em destinaren al terç de requetès navarrès de Roncesvalles, al front de Madrid, al Alto del León, davant d'on s'erigiria el Valle de los Caídos. No vaig entrar en combat al declarar-me inútil per un infiltrat pulmonar tuberculós"*[1].

El 29 de gener del 1939 Jordi Taxonera retorna a Barcelona amb el seu pare. Inicia la carrera de Dret. Es retroba amb antics amics de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, que coneixia de l'Escola Blanquerna. I allí inicia la seva tasca de lluita per Catalunya i la seva llengua, manifestant les seves conviccions des de les primeres misses en català. Entra a la Joventut d'Acció Catòlica i esdevé vocal escolar i universitari del Consell Diocesà de la Joventut d'Acció Catòlica a Barcelona. Serà alhora secretari del grup 33 Monturiol de la Federació de Joves Cristians. Rere 3 cursos abandonaria els estudis de Dret i l'any 1941 sol·licita l'entrada a la comunitat benedictina de Montserrat. La regla monàstica de "*l'ora et labora* "(resa i treballa) escau bé al seu tarannà moral i intel·lectual. A Montserrat, ja com el germà Marc, inicia els cursos de filosofia i teologia al seu juniorat. Entra al noviciat el 5 d'agost de 1942 i fa professió simple el 6 d'agost de 1943 i la solemne el 15 d'agost de 1946. Finalment el 28 d'agost de 1949 és ordenat sacerdot a Montserrat pel bisbe de Libau (Letònia) Antoni Urbss.

Trets personals i físics

El pare Marc, per la seva tasca de representant del Monestir en actes socials, cívics o culturals, des de l'Assemblea de Catalunya, l'anomenaven "Kissinger"[2], el conegut mediador i col·laborador de les sanguinàries dictadures sud americanes, ideòleg i responsable de l'Operació Còndor, per la semblança en el seu cabell blanc, lluent i arrissat en el clatell, com el del genocida americà.

Tot i la seva tasca era una persona absolutament transparent. No podia amagar, ni deixar de mostrar, les seves emocions o vulnerabilitat. Potser això i la seva magre i gran corpòria (mesurava metre noranta d'alçada), juntament amb el vestit fosc que utilitzava, sense cap distintiu religiós més, quan estava fora de l'Abadia, el feien tan impactant i infonien tant respecte a tothom. Unes ulleres de pasta emmarcaven unes orelles grans, amb personalitat (tret característic dels Taxonera), i uns ulls menuts, d'esguard observador, viu i rialler. La veu pausada, amb un timbre i to inconfusibles, tenia una cadència particularment plaent i relaxant. Ho amania tot amb cert aire de timidesa, que

es podria atribuir a aquell noi de setze que visqué des de dins, amb perill de mort, la Guerra Civil. Aquell noi que, tot i l'evolució a home adult, va conservar inalterable el compromís de dedicar-se a cercar Déu i a defensar la dignitat humana.

Activitat monàstica, social , cultural i en defensa de la dignitat humana

A part de la tasca de mitjancer entre la comunitat benedictina i "l'exterior", el pare Marc destacà com a d'arxiver de la Biblioteca de Montserrat. Per a situar aquest període transcriurem el seu testimoni [3] :

"L'any 1943 ,a l'acabar de fer la professió temporal, el pare abat Escarré (1908-1968) em va encarregar de treballar a l'arxiu. Va veure el meu interès en la història. Quan estudiava Dret a la Universitat, m'agradaren molt les classes d'història del dret que donava Luis García de Valdeavellano (1904-1985). Treballaven a la biblioteca el pare Cebrià Baraut (1917-2008) i el pare Anscari Manuel Mundó (1923-2012), estudiant com jo. Vaig començar a assumir la responsabilitat de l'arxiu cap als anys 1946-48, quan ells se'n van anar a estudiar a Roma. Però la direcció de l'arxiu no la vaig prendre fins a l'any 1953, quan vaig tornar dels estudis a París".

L'any 1950 l'envien a estudiar a l'École des Chartes, una escola arxivística[3]:

"Jo hi vaig ser-hi dos anys. Era una escola per la qual havien passat grans historiadors, que acabaven la llicenciatura d'Història i hi ingressaven per a completar la seva formació, no per arxivers, sinó per disposar d'un bagatge de recerca. D'allí hi destacaria la manera d'aprendre a treballar, la crítica. Tots els professors eren bons. Recordo Georges Tessier (1891-1967), un professor molt bo de diplomàtica especialitzat en els diplomes carolingis. Vaig estudiar paleografia a l'École des Hautes Études, dins la Sorbona, amb Robert Marichal (1904-1999) i vaig anar a classes d'història medieval i de les fonts del dret canònic".

A París es troba amb exiliats republicans que amplien la seva inquietud social[1] :

"*Tinc relació amb molta gent, sobretot de l'exili polític basc, perquè el segon any de la meva estada vam viure a la residència La Fraternité Sacerdotale: Aguirre (1904-1960), president basc; Manuel de Irujo (1891-1981), que havia estat ministre del govern de la República; el canonge Alberto de Onaindia (1902-1988). Parlo també amb exiliats catalans com Pere Bosch i Gimpera (1921-1974) que aleshores era cap de divisió de la UNESCO, Joan Puig i Ferrater (1882-1956) i el sacerdot Joan Tarré. Tinc tractes amb l'historiador catalanòfil Pierre Vilar (1906-2003), que ja coneixia de Barcelona. L'estada a la Sorbona m'havia posat en contacte amb molts historiadors. Més endavant vaig tenir més contactes amb gent com Dionisio Ridruejo (1912-1975), Salvador de Madariaga (1886-1978), Josep Tarradellas (1899-1988). Em vaig adonar que alguns dels més il·lustres exiliats, per la llunyania i pels canvis que se succeïen a Catalunya, havien*

començat a perdre el contacte real amb la societat i amb la realitat que coneixien del seu país..”

L'any 1952, acabats els estudis, torna a Montserrat, a fer d'arxiver i bibliotecari. Entre 1953 i 1954 s'encarregà també de les publicacions. A la biblioteca encetarà un apartat de llibres i documents sobre la Guerra Civil [1]:

“ ... vaig començar a fer una secció sobre la Guerra Civil. Ja hi havia diverses obres arxivades de diferent manera, per exemple per autor, i jo les vaig aplegar en un mateix fons temàtic. En aquells anys es podien comprar molts llibres a un preu molt baix. D'altra banda sabia que durant la guerra, Cambó (1876-1947), des de Suïssa, comprava tots els llibres que sortien a tot el món sobre la Guerra Civil, fossin a favor d'un bàndol o de l'altre. Vaig demanar a Ramon Guardans (1919-2007) marit d'Helena Cambó (1929-2021), a qui coneixia de la carrera de Dret, sobre aquests llibres. Em digué que estaven en un guardamobles a Suïssa, i donat que volien deixar algun dipòsit a Montserrat, podria ser aquesta documentació. Si ens vèiem amb cor de fer-la entrar a Catalunya ens ho regalaven tot. Els hi vaig respondre que si ho feien venir amb vaixell coneixia algú a les duanes marítimes.

Arribaren moltes caixes, incloent aquesta biblioteca de la Guerra Civil, l'arxiu Cambó (que se'l va quedar la família) i una col·lecció de retalls de diaris de tot el món que se'ls van quedar els marmessors. I en relació amb els llibres de la Guerra, amb obres en diferents llengües, cal dir que no venien sols. Venien amb resums que Cambó havia encarregat i pagat a gent de la Lliga i a persones exiliades, com Joan B. Solervicens (1904-1961), Josep Pla (8/3/1897-23/4/1981) o Maurici Torra-Balari (1907- 28/01/1999), d'entre d'altres, per ajudar-los econòmicament. Hi havia, a més, un fitxer que s'agrupava en diferents subapartats: antecedents de la guerra, proclamació de la República, etc. Els que escrivien els resums feien fitxes on posaven com va anar el cop militar, a on triomfava, a on fracassava, els primers assassinats en un cantó i a l'altre, etc. Era un arxiu molt complet, amb el qual ja en l'any 1939 es podria haver fer un llibre sobre la cronologia d'aquella guerra.

*Però penso que h*em *de deixar a la història i als historiadors i esperar que hagin passat uns 150 anys i els nostres besnets hagin mort abans de poder entendre-ho tot. Jo abans em pensava que aquest període de temps, era exagerat, però ho he pogut comprovar amb la guerra del Francès. No hem pogut estudiar de debò com va anar aquell conflicte fins que les famílies han oblidat en quin bàndol van estar els seus besavis. Davant de tants horrors i mort la gent que ho va viure estava massa compromesa emocionalment per explicar els fets. Com a totes les guerres hi ha homes que cometen actes d'infinita crueltat i homes d'increïble humanitat. Com en qualsevol fet històric, subjecte a les motivacions humanes, mai basades en la dicotomia dels bons i els dolents, la majoria, en aquella guerra, havien estat, en algun moment, dolents ...”.*

"... la motivació d'haver creat a Montserrat un arxiu de la Guerra Civil em va venir per l'experiència personal (jo vaig viure la guerra i en els dos bàndols) i per què aquella guerra és molt important en la nostra història. Però hi ha un altre raó. A Catalunya, dels 8.362 assassinats entre el 1936 i el 1939, 2.441 eren sacerdots, religiosos (vint-i-tres, monjos de Montserrat) [4] *i monges. I de la resta, es creu que el 80% els assassinaren per motius religiosos".*

El pare Marc va ser, com a representant de Montserrat, una de les cares visibles de l'actitud de reconciliació de l'Església Catalana, enfront del drama de la Guerra Civil i la llarga postguerra. Voluntat iniciada per Escarré l'any 1947 amb els actes, en català, de l'entronització de la Mare de Déu. El pare Marc insistia que així com l'església catalana havia demanat, des de llavors i de forma repetida, perdó per haver donat la seva benedicció a les atrocitats comeses durant el conflicte i sobre el vençuts pensava que des del bàndol republicà tant el PSOE, el PCE, la UGT i Esquerra Republicana també n'haurien d'haver demanat.

Qualsevol acte cívic-social rellevant comptava amb la presència del pare Marc. L'escriptora Montserrat Roig (1946-1991) l'anomenava per això "l'omnipresent Pare Marc". Fins i tot la seva màquina d'escriure fou la que s'utilitzà per a transcriure l'entrevista del corresponsal de "*Le Monde"*, José Antonio Novais (1925-1993) a l'abat Escarré, publicada en aquell diari. Ell, el pare Maur (1919-2000) i el pare Miquel Estradé (1920-1997), van donar forma a les declaracions efectuades. Darrera hi havia Josep Benet (1920-2008), Albert Manent (1930-2014) i Josep Maria Macip. Escarré deia, amb el títol, *"El règim espanyol es diu cristià, però no obeeix els principis bàsics del cristianisme",* que el franquisme era una dictadura, on *« la primera subversió a Espanya és la del govern* », i denunciava la manca de llibertats:

"*Nosaltres no portem vint-i-cinc anys de pau sinó vint-i-cinc anys de victòria. Que el govern, en comptes de reconciliar els vencedors i vençuts de la Guerra Civil, actuava com primer element subversiu del país, per no permetre als ciutadans escollir els seus representants lliurement i canviar-los quan així ho desitgessin, a partir d'una informació veraç d'uns mitjans de comunicació independents. Impedir aquests drets era anar en contra del magisteri de l'Església ...".*

No cal dir l'enuig i la sorpresa que aquestes declaracions despertaren en el règim franquista. Enuig al quedar en evidència les pràctiques dictatorials i sorpresa perquè era la primera vegada que una crítica tan formal i pública sorgia d'algú tan significatiu, de «*dins*», de l'Església catòlica.

L'activisme de Montserrat per la dignitat de la persona i en contra de la tortura el va portar a intercedir per detinguts a la comissaria de Via Laietana per la brigada social dels germans Creix. L'any 1966, rere tres anys de l'article a *Le Monde,* (ja amb Escarré exiliat) l'abadia de Montserrat -mitjançant el pare Marc- participà en l'organització de la

"*manifestació dels 130 capellans*" [5], iniciativa de Josep Dalmau (1926-2018), Antoni Totusaus, Ricard Pedrals (1920-2017) i Jordi Llimona (1924-1999). Fet detallat pel periodista Manuel Ibáñez Escofet [6] (1917-1990):

"Una tarda varen venir a prendre cafè a casa el pare Taxonera i mossèn Dalmau. Havien d'explicar-me alguna cosa. Veníem a dir-me que l'endemà al matí un grup de capellans es reunirien a la catedral per anar a la Jefatura de Policía de Via Laietana a entregar una carta de protesta pels maltractes a estudiants, sobretot a Joaquim Boix (1945), que es deia que havia estat brutalment torturat allí. Els dos clergues em venien a veure en tant que sotsdirector d'El Correo Catalán, per si podia donar informació del fet. L'endemà al matí, a l'hora anunciada, jo era a la catedral. Contemplar una manifestació de capellans l'any 1966 era un plaer de l'esperit, totalment".

" Vaig anar a esperar-los a l'altra banda del carrer, cantonada amb Baix de Sant Pere. Les coses passaren a una velocitat vertiginosa. Sense gairebé adonar-me'n, vaig sentir un fraseig de sotanes i un voleiar de manteus, mentre queien capellans per terra, a cops de puny i puntades. L'operació estava planejada i els homes de Creix, estaven situats per a rebre els capellans dispersats i estomacar-los a consciència. Els esbirros de la policia pegaven amb un furor, un odi i una ceguesa perfectament repugnants. No es respectava res. Tipus ben vestits amb aquell aire de pinxo que sempre té la policia de paisà, massejaven a puntades rabioses els homes caiguts. Uns homes que, a més a més, portaven sotanes. Un espectacle indescriptible. Vaig veure com es rabejaven a cops de peu al baix ventre amb mossèn Dalmau, a qui consideraven un dels responsables".

En aquesta lluita continuada pels drets humans el pare Marc representà el monestir en casos de repressió dels governadors civils de Barcelona, Garicano Goñi (1910-1988) o el sinistre Martín Villa. I també intentà intercedir personalment per alguns dels darrers afusellats pel franquisme, com Salvador Puig Antich (1948-1974) o l'etarra Juan Paredes Manot «Txiqui» (1954-1975) [1]:

"... tothom va estar en contra de la pena de mort d'en Puig Antich, tot i que alguns partits no el veien de la seva «corda» per la seva pertinença a un grup armat anarquista. Va haver-hi postures decidides com la del Col·legi d'Advocats i, especialment, la del seu degà. També el Grup Cristià de Promoció i Defensa dels Drets Humans, integrat per l'abadia de Montserrat, els jesuïtes, els caputxins i representants episcopals, va actuar en el cas....".

Afegí que si des de Montserrat sempre s'havien oposat a la pena de mort, per raons religioses i ètiques, en el cas d'en Puig Antich, hi havia també un component emocional: la mare d'en Salvador havia estat mestra de l'abat Cassià Maria Just (1926-2008) i existia un gran respecte i estimació entre ells [1] :

"*Quan ja estava condemnat a mort, el pare abat va telefonar a l'abat primat benedictí, que dirigia la universitat benedictina de Roma, per a demanar-li que intervingués davant la secretaria d'Estat Vaticana perquè la Santa Seu fes una petició d'indult. Ens consta que ho van fer, però ja coneixem el resultat ...".*

El pare Marc també es va singularitzar en fets com la constitució de l'Assemblea de Catalunya i del Grup Sant Jordi. Va ser un dels promotors en l'acolliment de gent que s'aixoplugà en el monestir durant la dictadura, en ocasió de la tancada d'intel·lectuals, el desembre del 1970, i en la fundació de Convergència Democràtica de Catalunya, el novembre del 1974 [7].

L'equanimitat i coneixement sobre la societat catalana del pare Marc eren coneguts. Se sap d'una trobada d'ell amb el consol dels Estats Units a Barcelona [2]:

"*.. el consol Robert W. Zimmermann era molt actiu. S'entrevistava amb tota mena de personalitats de l'oposició i després feia un informe per a la secretaria d'Estat. El 30 de març de 1973 va trametre un d'aquests informes de l'entrevista que havia mantingut amb el pare Marc Taxonera, el qual era presentat com a "Archivist and Secretary for Social and Political Affairs of the Abbey of Montserrat". L'informe és llarg, sis pàgines a màquina a un sol espai, i se centra a transcriure la valoració de Taxonera sobre la realitat catalana i l'actualitat governamental del moment...".*

Va ser un dels fundadors, en representació de Montserrat, del Grup Cristià de Promoció i Defensa dels Drets Humans (1969-1978) i membre del comitè executiu de Justícia i Pau de Barcelona (1973-1984). L'any 1974 va coordinar l'obertura del Centre d'Estudis Catalans a la Universitat de la Sorbona-París IV, inaugurat el 1977. Membre del consell d'administració d'aquest centre gestionà la creació, l'any 1991, d'una càtedra de català a la Sorbona. Entre 1974-1977 va ser membre del comitè executiu del Congrés de Cultura Catalana (CCC), president de la comissió liquidadora i vicepresident del Patronat de la Fundació CCC. L'any 1977 el govern francès li concedí "l'Ordre des Palmes Académiques", guardó que premia a personalitats dels camps de la cultura i de l'educació. A més, participà en la creació de la Coordinadora Catalana de Fundacions (1978-1993) i del Centre UNESCO de Catalunya. Va ser un dels fundadors de l'Associació d'Arxivers de Catalunya (AAC) i des del 1985 va formar part de totes les seves juntes directives. Des del 1994 fins a gairebé la seva mort, va ser membre del jurat del Premi Internacional Ramon Llull. L'any 2000 li va ser concedida la Creu de Sant Jordi.

La seva implicació cultural i social era tan àmplia que existia una frase feta sobre el tema, explicada per Manuel Sayrach i Fatxó dels Xiprés (1928-2020):

"*Si vols saber qualsevol cosa social, cívica o cultural sobre Catalunya els únics que et poden orientar, o saber on adreçar-te, són el pare Marc o en Manent".*

El pare Marc també té un lloc en la història de la paleo-lingüística catalana ja que un dels primers documents datat escrit en català, d'uns quants anys d'abans que les Homilies d'Organyà (1204?), l'havia trobat ell, en les cobertes d'un llibre antic, del segle XIV. Era un costum d'aquella època utilitzar documents o llibres vells per donar volum a les cobertes dels nous llibres.

Un dels darrers actes que organitzà en relació a la Guerra civil va ser, l'any 2008, una exposició a Montserrat, de 120 cartells de propaganda del bàndol republicà amb el títol, «*Recordar per no tornar-hi*». La introducció era prou significativa:

"*L'objectiu de la mostra era ensenyar als ciutadans d'avui allò que va significar la Guerra Civil Espanyola. Va representar una tragèdia i va ser el pitjor que pot succeir-li a un país. Tothom va patir, d'un bàndol i de l'altre. Tots patiren injustícies i tothom en va sortir perjudicat. Tornar a veure aquelles tràgiques imatges i a llegir aquells eslògans agressius ens ha d'enfortir en el compromís de construir una societat que visqui pacíficament la seva pluralitat i que solucioni les diferències sense recórrer mai a la violència, sinó al diàleg, el respecte per la llibertat i amb la voluntat de conviure també amb les discrepàncies".*

També l' any 2008, es va celebrar el 30è aniversari del Centre d'Estudis Catalans de la Sorbona. La reunió va ser presidida per Dom Josep Maria Soler, abat de Montserrat; Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull; Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans; Joan Martí, president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans; i la Sra. Helena Cambó, presidenta de l'Institut Cambó. En els parlaments es va fer memòria i homenatge a les distintes etapes del centre, des de la seva creació, l'any 1977, arran d'un conveni entre la universitat Paris-Sorbonne i l'Omnium Culturel de París. Es creava un centre universitari que impartiria classes de català i funcionaria com a centre cultural, presentant exposicions i conferències a la seva seu del Marais, on van traslladar el fons Cambó de la Sorbona i la biblioteca de l'Omnium. Al Consell del centre hi havien de figurar com a membres de dret, al costat del rector de la Sorbona i del director del Departament d'Hispàniques, l'abat de Montserrat, i el president de l'Institut d'Estudis Catalans. En la celebració d'aquest aniversari es va fer un homenatge a l'obra i la persona del pare:

"*... un homenatge a ell com a personalitat vinculada al centre des d'abans mateix de la seva creació. Com a director de l'Arxiu de Montserrat, va continuar, amb l'aprovació de l'abat Cassià Just, les gestions iniciades per Ferran Cuito (1898-1993) i Víctor Hurtado; també va intervenir en les delicades negociacions que van desembocar en la creació de la càtedra; i no va deixar mai d'ajudar el centre, on acostumava a representar el pare abat al Consell anual, posant al seu servei, amb generositat i discreció, el seu coneixement de la societat catalana i l'àmplia xarxa de relacions que hi tenia en tots els àmbits ...*"

Llegat religiós i pensament d'un monjo compromès

Per a situar el llegat, el pensament religiós, benedictí, del pare Marc és adient transcriure part d'un dels obituaris que se li va dedicar [7]:

"*... va saber actuar de bon mitjancer amb les autoritats del moment per protegir persones de la repressió policial. Era un monjo, com un de tants monjos que el monestir ha forjat, que estava sempre al servei de l'Església catòlica i del país. Vivia una fe oberta, dialogant i en total sintonia amb el que foren les grans intuïcions del concili Vaticà II".*

Cal destacar també allò que explicà en una entrevista feta per Rafael Wirth:

"Els meus objectius han estat viure el més a prop possible de Déu i fer el bé al proïsme. Sé que estic lluitant per aconseguir-ho. I estic convençut que té força sentit ser monjo en el món actual ja que serveix per apropar-se a Déu tant com hom s'hi pot arribar a apropar. Per arribar a això existeixen l'oració i el treball, que es corresponen amb el lema de sant Benet. El treball t'apropa a Déu. He pogut treballar, no sempre en allò que hagués volgut i en la forma que hagués desitjat, però m'han fet treballar en alguna cosa que sempre ha estat útil. Un pot tenir moments de defalliment, però jo no els he tingut, potser perquè vaig entrar al monestir quan tenia vint-i-dos anys, que en aquella època ja era ser gran, i per això anava amb uns plantejaments que ja mai he canviat. Vaig entrar amb la idea que acceptava el que coneixia i acceptava el que no coneixia. I a més hi ha hagut una cosa: sempre he donat gràcies a Déu. He sabut adaptar-me a les circumstàncies i sé que els desitjos no es poden acomplir mai, que la felicitat no existeix, no es troba, però que sí que es pot trobar la pau. I la pau és saber acceptar les circumstàncies en les quals hom es troba, acceptar la voluntat de Déu. Ortega y Gasset deia que l'home és ell mateix i la seva circumstància. Doncs això. En la vida ens trobem sempre envoltats d'uns condicionaments contra els quals no podem fer res. La persona que sap acceptar aquests condicionaments i adaptar-se pot viure en pau. Aquell que pretengui aconseguir-ho tot no ho aconseguirà. La pau és la felicitat que un pot trobar, però la felicitat tal com s'entén, que és acomplir tots els desitjos que un té, no es pot assolir".

El pare Marc, un home compromès amb Déu i els homes, amb la seva dignitat i la llibertat. L'etimologia de la paraula monjo designa un home sol davant de Déu i al qual cerca. Una solitud que no vol viure aïllat sinó concentrat i unificat en Déu i amb la seva comunitat. Ell va viure en Déu, en Montserrat i amb Catalunya.

Referències

1. Casas, Francesc. Testimoni de Vida. Calaceit 2021.
2. Colomines, Agustí. Amnistia i Llibertat. Rosa dels Vents. Barcelona 2023.
3. Mayans, Antoni; Casademont, Miquel i Bernal, Àngels. “El Pare Marc Taxonera, degà dels arxivers [entrevista]”, Lligall, núm. 30, 2010, p. 362-378.
4. Bernabé, Dalmau. Els màrtirs de Montserrat, Barcelona: Publicacions de l’Abadia de Montserrat, 2013.
5. Creixell, Joan. La manifestació dels capellans de 1966. Biblioteca Serra d'Or. Publicacions de l’Abadia de Montserrat 1992.
6. Ibañez Escofet, Manuel. La memoria es un gran cementiri. Edicions 62. 1990. Barcelona.
7. Mor als 95 anys el monjo de Montserrat Marc Taxonera, un dels promotors de l'assemblea fundacional de CDC». *Diari Ara*, 19-12-2014.

BIOGRAFIA	
Jordi Taxonera i Comas (Pare Marc)	
Naixement	12 setembre 1919. Barcelona
Mort	19 desembre 2014 (95 anys). Montserrat
Formació	Universitat de Barcelona / Sorbona. Paris
Es coneix per	Ser el representant del Monestir de Montserrat, davant la societat catalana, durant prop de 5 dècades.
Activitat	
Ocupació	Monjo benedictí i defensor de la dignitat humana i de la cultura catalana.
Premis	
• (1997) Ordre des Palmes Académiques • (2000) Creu de Sant Jordi	